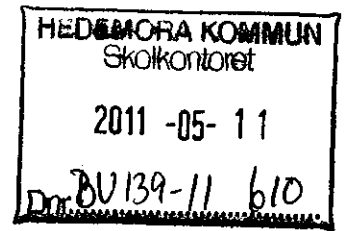

HEDEMORA
KOMMUN

**HEDEMORA KOMMUNS
KVALITETSREDOVISNING
FÖR 2010**

-

FÖRSKOLA

Innehållsförteckning

Inledning	3
Sammanfattning	3
Kvalitetsredovisning, en del av vårt kvalitetsarbete	4
Förutsättningar för verksamhetens uppfyllelse	4
Grundfakta och resultat under 2010	4
Enskilda förskolor	6
Elevhälsan	6
Skolverkets jämförelsetal för 2009 (september 2010)	7
Antal barn i förskolan	7
Gruppstorlekar	8
Personal	8
Pedagogisk omsorg	8
Kostnader	9
Barn i omsorg på obekväma tider	9
Kvinnor och män i förskolan	9
Nöjd-Kund-Index	9
Förskoleindex	10
Förskolans arbete	10
Kompetensutveckling	10
Analys av förutsättningar	11
Resultat och måluppfyllelse	12
Normer och värden	12
Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling	13
Utveckling och lärande	15
Barns inflytande	16
Förskola och hem	17
Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet	19
Miljö/hållbar utveckling	19
Uppföljning, utvärdering och utveckling - kvalitetsarbete	20
Sammanfattning av åtgärder och förbättringar	20

Inledning

Alla kommuner som ingår i det offentliga skolväsendet skall varje år upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Kommunens kvalitetsredovisning skall omfatta såväl kommunalt bedriven skolverksamhet som kommunalt bedriven förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Arbetet med kvalitetsredovisning skall främja kommunernas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningarna syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. De skall också innehålla en bedömning av om de nationella målen har nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen kommer att vidta. I kvalitetsredovisningarna skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Redovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. (Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m, 1997:702)

Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen för varje enhet.

En ny skollag träder i kraft 1 juli 2011 då blir det ändrade förutsättningar och krav för kvalitetsarbetet. Kravet på kvalitetsredovisning i nuvarande form försvinner. Varje huvudman ska då, på huvudmannanivå, planera, följa upp och utveckla utbildningen. Detta arbete ska också drivas på förskole- och skolnivå.

Hedemora kommun håller under vårterminen 2011 på att arbeta fram en ny plan för kvalitetsarbetet.

Sammanfattning

Hedemora kommun har en förskola med hög kvalitet. De nationella målen uppnås på ett mycket tillfredsställande sätt. Det finns dock några förbättringsområden som framträder. Samverkan mellan förskolan och föräldrarna samt föräldrarnas möjlighet till delaktighet kan bli ännu bättre och barns möjlighet att vara delaktiga på olika sätt i förskolans verksamhet ska öka.

Elevhälsans tidiga insatser för barn i förskolan har ökat markant. Fördelningen av ekonomiska resurser mellan förskolan och grundskolan bör utredas.

Antalet barn med annat modersmål än svenska är i stigande och modernmålsstöd bör införas i förskolorna.

Förskolorna har en stimulerande miljö och ett medvetet arbete pågår, speciellt inom matematik, språk och att stärka barnen identitet och väcka nyfikenhet. Den pedagogiska verksamheten håller mycket hög klass.

Kvalitetsredovisning, en del av vårt kvalitetsarbete

Den kommunövergripande kvalitetsredovisningen för 2010 utgår från de kvalitetsredovisningar som varje förskola upprättat. Förskolornas redovisningar avser verksamhetsåret 2009/2010.

Dessutom används följande som underlag för redovisningen:

- Föräldraenkät
- Personalenkät
- Elevenkät
- Jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*
- Verksamhetssystem – Procapita
- Statistikdatabaser – www.skolverket.se, www.kolada.se

Vid 2009 års analys av verksamheten identifierades följande kommunövergripande utvecklingsområden:

- **Normer och värden** *Systematisera och synliggöra uppföljningen av värdegrundsarbetet. Fler mätmetoder ska införas som t ex barn, föräldra- och personalenkäter.*
- **Utveckling och lärande** *Målen ska konkretiseras i större utsträckning och en förstärkt analys av uppnådda mål ska göras. Utveckla och systematisera arbetet med den pedagogiska dokumentationen. Fördelningen av särskilda resurser mellan förskola och skola, för barn som behöver extra stöd, behöver ses över.*
- **Likabehandlingsplan** *Fortsatt arbete med återkommande uppföljningar av likabehandlingsplanerna för att säkra att arbetet bedrivs på en hög nivå med fortsatt hög kvalitet. Barn- och elevombudet ska genomföra föreläsningar för personal inom skola och förskola hösten 2010.*
- **Barns inflytande** *Fortsatt arbete med en gemensam pedagogisk deklaration som ger avtryck i vardagslivet och där barns inflytande ur olika perspektiv stärks.*
- **Förskola och hem** *Förbättra informationen mellan förskola och hem*

Förutsättningar för verksamhetens uppfyllelse

Grundfakta och resultat under 2010

Hedemora kommun erbjuder verksamhet i form av förskola och pedagogisk omsorg för barn i åldern 1-5 år. Kommunen kan, i mån av plats, även erbjuda barnomsorg på obekvämtid. Förskolor finns i de tre områdena, Centrum, Husby och Landsbygd. Varje område leds av en områdeschef/rektor samt en eller två rektorer. På varje förskola finns dessutom en arbetslagsledare som fungerar som länk mellan rektor och personal.

I område Centrum finns fem förskolor: Regnbågen, Stallgården, Svedjan, Tunet och Älgen. Område Husby har tre förskolor: Ekorren, Smedby förskola och Stjärnsunds förskola. Fyra förskolor finns i område Landsbygd: Bikupan, Björkbacken, Kristallen och Smultronstället.

Tabell 1 Antal inskrivna barn i den kommunala förskolan/pedagogiska omsorgen (Procapita 15 okt 2010)

	Antal barn 15 okt 2010 (Procapita)
Kommunal förskola	549
Område Centrum	232
Regnbågen	56
Stallgården	53
Svedjan	55
Tunet	48
Älgen	20
Område Husby	113
Ekorren	71
Smedby förskola	35
Stjärnsunds förskola	7
Område Landsbygd	165
Bikupan	39
Björkbacken	56
Kristallen	52
Smultronstället	18
Pedagogisk omsorg	39

2010 hade Hedemora kommun 7 dagbarnvårdare anställda för att jobba med pedagogisk omsorg, familjedaghem, i det egna hemmet.

I Hedemora kommun uppgick förskolans budget 2010 till ca 43 miljoner kronor. Antal årsarbetare i förskolan var under året var ca 85. De kommunala förskolorna hade 15 okt 549 barn inskrivna.

Tillgången på förskoleplatser har varit god och alla som haft behov av en plats under 2010 har kunnat få det inom 4 månader och oftast på önskat datum. Vid behov och plats erbjuder Hedemora kommun även omsorg på obekväma tider. Under året 2010 har behovet av barnomsorgsplatser ökat och kommunen arbetar för att täcka det behovet.

Förskolornas lokaler ägs, alla utom förskolan Kristallen, av det kommunala bostadsbolaget, Hedemora bostäder. Lokalerna är byggda under 1970-90-talet och de äldsta lokalerna har renoverats. Den senaste var förskolan Ekorren i Långshyttan som renoverades under 2008. Under 2010 avvecklades lokalerna vid förskolan Smultronstället och verksamheten flyttade till fritidshemmet Hjortronmyrens lokaler, strax intill Västerby skola. Hjortronmyren har därmed bytt namn till Smultronstället.

Det är fina och inspirerande utemiljöer runt lokalerna. Förskolorna har stora gårdar och/eller ligger nära skog och natur.

I Smedby förskola kommer maten till mottagningsköket under terminstid. Under sommaren lagas maten i förskolan. Projektering pågår för att bygga om köket i Smedby till ett tillagningskök. På alla övriga förskolor lagas maten, i och med att det nya köket i Garpenberg tagits i bruk.

IT-utbyggnaden har tagit ett stort steg framåt och alla förskolor har nu tillgång till Internet. Endast förskolan Ekorren i Långshyttan har inte tillgång till skolnätet. De kan dock nå det genom inloggning via Internet. Varje förskola har 1-2 datorer.

Enskilda förskolor

I Hedemora kommun finns fem enskilda förskolor. Snödroppen är en Waldorfförskola belägen i Dormsjö. Den 15 okt 2010 hade förskolan 13 barn inskrivna.

Olympicas förskola har tre förskolor/förskoleavdelningar, Trollet, Gläntan och Kultingen med totalt 84 inskrivna barn i oktober 2010.

Noas Ark är en enskild förskola som drivs i form av ett handelsbolag och har en kristen värdegrund. Den hade vid samma tidpunkt 23 barn inskrivna.

Elevhälsan

Den för förskolan och grundskolan gemensamma elevhälsan har ett resursteam som består av 9,50 tjänster. Dessutom ingår verksamhetsledaren för familjecentralen och projektledaren för Skoldatateket.

Elevhälsan hjälper verksamheterna med särskilda pedagogiska resurser för att möjliggöra ändamålsenliga insatser för barn med stort behov av särskilt stöd. Dessutom svarar Elevhälsan också för kommunövergripande utvecklings- och utbildningsinsatser inom kommunen. Ansvaret för att utveckla och förbättra arbetet med åtgärdsprogram har varit Elevhälsans. Det arbetet har fortsatt under 2010.

Hedemorors stödresurser för kommunens förskolor och förskolebarn finns inom Elevhälsan. Där finns specialpedagog, Socialsekreterare/familjeterapeut, kurator,

Det finns rutiner för hur barn med särskilda behov ska uppmärksammas och få stöd.

När det bedöms att det finns särskilda behov hos enskilt barn/elev kan arbetssättet beskrivas enligt följande:

- Närmaste personal/arbetslag uppmärksammar och möter barns och elevers behov så långt som det är möjligt.
- Elevvårdsgrupp och specialistresurser inom rektorsområdet tar vid när arbetslaget har uttömt sina möjligheter.
- Ifall detta inte är tillräckligt får Elevhälsans resursteam en uppdragsbeskrivning via rektor, efter samråd med föräldrar ifall det gäller ett enskilt barn.
- Övriga samhällsresurser anlitas då arbetet kring barn och elev kräver ytterligare kompetens och resurser, eller där ansvaret tillhör annan huvudman. Elevhälsans resursteam svarar oftast för kontakterna och samarbetet med externa resurser.
(Elevhälsan i Hedemora kommun, Kvalitetsrapport/resultat för läsåret 2009-2010)

Elevhälsan prioriterar utvecklingsinsatser i tidig ålder. Fördelningen av särskilda resurser mellan förskola och skola beträffande särskilda resurser för barn i behov av stöd har fortsatt att öka för insatser till barn i förskolan. Dock är det fortfarande grundskolans elever som har den absolut största kostnaden för särskilt stöd. Förskolans stödresurser uppgick, 2010, till 422 tkr och grundskolan till 6.107 tkr.

Andelen nya uppdrag gällande barn i förskolan har ökat markant det sista året.

År	Andel nya uppdrag, barn i förskolan
2008	16 %
2009	19 %
2010	46 % (inkl förskoleklass)

Detta är ett tecken på att barn i behov av särskilt stöd upptäcks tidigare. En omfattande utbildningsinsats har också genomförts bland förskolans personal, under temat *Barn som väcker förundran*. Samtliga förskollärare och vissa rektorer, totalt ca 110 av personalen, har deltagit. Innehållet i utbildningen har behandlat tidiga insatser.

Familjecentralens betydelse är viktig för att göra tidiga upptäckter av behov av särskilt stöd. Den har funnits både i centrala Hedemora och i Långshyttan. Familjecentralen i Hedemora är ett samarbete mellan barnavårdscentral, barnmorskemottagning, socialförvaltning och utbildningsförvaltning för familjens bästa.

Skolhälsovården omfattar inte förskolan, vilket däremot övriga resurser inom Elevhälsan utgör.

Skolverkets jämförelsetal för 2009 (september 2010)

Tabell 2 Andel inskrivna barn (<http://www.skolverket.se/sb/d/464> - Kommunblad)

Kommun	År	Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg (totalt)		Förskola				Pedagogisk omsorg	
		Andel (%) inskrivna barn i åldern 1-12 år	Andel (%) inskrivna barn i enskild regi	Andel (%) inskrivna barn i åldern 1-5 år	Antal inskrivna barn per avd.	Andel (%) årsarbetare med ped. högsk. utb.	Inskrivna barn per personal	Andel inskrivna barn i åldern 1-5 år	Inskrivna barn per anställd
Samtliga kommuner		67	14	82	17	54	5,3	4	4,9
Kommungruppen		63	7	79	17	58	5,3	6	5,1
Hedemora	2010	68	20	88	18,7	56	6,3	5	5,4
Hedemora	2009	65	14	83	16	56	6	6	5,4
Hedemora	2008	66	17	80	18	ca 56	5,5	8	6
Hedemora	2007	63	17	78	17	55	5,5	9	6,1

Antal barn i förskolan

Tabell 3 Antal och andel inskrivna barn, Andel barn med annat modersmål än svenska och därav med modersmålsstöd 2009 (<http://www.skolverket.se/sb/d/1663>)

Kommun	Antal barn i kommunen 15/10 2010, 1-5 år	Inskrivna barn			Andel (%) inskrivna		Andel (%)	
		totalt antal	därav andel (%) i åldern 0-3 år	i enskild regi	barn 1-5 år av befolkningen 1-5 år i förskola	enskild förskola	barn 1-5 år med annat modersmål än svenska	därav andel (%) med modersmålsstöd
Samtliga kommuner 2010	551 373	457 996	55	19	82	15	18	20
Övriga, 12 500 - 25 000 inv. 2010	30 715	24 987	53	11	79	8	9	12
Hedemora 2010	734	654	56	18	88	16	13	0
Hedemora 2009	717	597	54	15	83	12	10	0
Hedemora 2008	672	541	51	13	80	10	2	0
Hedemora 2007	663	518	53	13	78	10	4	0

Gruppstorlekar

Tabell 4 Avdelningar efter antal barn, barn per avdelning. Därav småbarnsavdelningar efter antal barn 2007 (<http://www.skolverket.se/sb/d/1663>)

Kommun	Avdelningar totalt						därav småbarnsavdelningar (0-3 år)						
	Antal	Andel (%) avdelningar med					Antal barn per avdelning	Antal	Andel (%) småbarnsavdelningar med				
		-15 barn	16-17 barn	18-20 barn	21-25 barn	26- barn			-10 barn	11-13 barn	14-16 barn	17- barn	
Samtliga kommuner	26 490	37	18	27	14	3	16,8	8 479	16	25	45	14	
Övriga, 12 500 - 25 000 inv.	1 442	37	18	26	15	4	17,0	394	15	33	41	11	
Hedemora 2010	35	23	14	40	17	6	18,7	10	10	10	50	30	
Hedemora 2009	37	41	14	30	16	0	16,1	15	27	33	27	13	
Hedemora 2008	30	53	13	23	7	3	18,0	12	8	58	8	25	
Hedemora 2007	31	39	16	19	19	6	16,7	10	30	10	50	10	

Personal

Tabell 5 Årsarbetare efter utbildning samt antal barn per årsarbetare 2007 (<http://www.skolverket.se/sb/d/1663>)

Kommun	Förskola totalt				därav kommunal förskola				därav enskild förskola			
	Antal årsarbetare	Andel (%) årsarb. med		Antal inskrivna barn per årsarbetare	Antal årsarbetare	Andel (%) årsarb. med		Antal inskrivna barn per årsarbetare	Antal årsarbetare	Andel (%) årsarb. med		Antal inskrivna barn per årsarbetare
		pedagog. högskoleutbildning	annan utb. för arbete med barn			pedagog. högskoleutbildning	annan utb. för arbete med barn			pedagog. högskoleutbildning	annan utb. för arbete med barn	
Samtliga kommuner	83 715	54	42	5,3	67 905	56	41	5,3	15 810	44	46	5,3
Övriga, 12 500 - 25 000	4 628	58	39	5,3	4 134	60	38	5,3	494	44	46	5,3
Hedemora 2010	104	56	36	6,3	86	60	34	6,2	18	39	48	6,6
Hedemora 2009	99	56	40	6,0	84	58	39	6,1	16	44	42	5,7
Hedemora 2008	90	92	7	6,0	79	99	0	5,9	11	43	58	6,4
Hedemora 2007	94	55	44	5,5	81	57	43	5,6	13	43	53	5,2

I jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*, gjordes vecka 12, 2010 en mätning av barnen och personalens faktiska närvaro under en vecka. Frånvarande barn och personal räknades bort och vikarier räknades in. Hedemora hade då en faktisk personaltäthet om 4,2 barn per årsarbetare.

Pedagogisk omsorg

Tabell 6 Andel barn och personal inom pedagogisk omsorg (http://www.skolverket.se/content/1/c6/02/43/57/Pedagogisk%20omsorg_Barn%20och%20grupper_Kommun_Tab2_2010.xls, http://www.skolverket.se/content/1/c6/02/43/96/edagogisk%20omsorg_Personal_Kommun_Tab1_2010.xls)

Kommun	Inskrivna barn inom pedagogisk omsorg totalt	Andel (%) i åldern 0-12 år	Andel (%) inskrivna barn 1-5 år av befolk. 1-5 år		Andel (%) inskrivna barn 6-9 år av befolk. 6-9 år totalt	Andel (%) barn 1-5 år med annat modersmål än svenska	därav andel (%) m. modersmålsstöd	Andel (%) verksamheter inom pedagogisk omsorg med fler än 8 barn	Anställda, andel med utbildning för arbete med barn	Barn, antal per anställd	Personal totalt
			därav andel (%) i åldern 0-3 år	i enskild regi							
Samtliga kommuner 2010	20 438	56	3	1	0	8	11	6			
Övriga, 12 500 - 25 000 inv. 2010	2 085	53	6	0	1	3	16	5			
Hedemora 2010	38	55	5	0	0	0	0	0	86	5,4	7
Hedemora 2009	43	60	6	0	0	0	0	0	88	5,4	8

Kostnader

Tabell 7 Kostnaden för kommunal förskola och pedagogisk omsorg (<http://skolnet.skolverket.se/polopoly/kommunblad/10ht/hedemora.pdf>)

Kommun	År	Förskola	Pedagogisk omsorg
		Kostnad (kr) per inskrivet barn	Kostnad (kr) per inskrivet barn
Samtliga kommuner	2009	117 600	95 700
Kommungruppen	2009	115 400	92 200
Hedemora	2010		
Hedemora	2009	115 300	94 900
Hedemora	2008	113 000	82 700
Hedemora	2007	107 200	81 000

Barn i omsorg på obekväma tider

Tabell 8 Barn i omsorg på obekväma tider (<http://www.skolverket.se/sb/d/3715#paragraphAnchor2>)

Län	År	Antal inskrivna barn i omsorg på obekväma tider			Antal, personal
		Totalt	1-5 år	6-12 år	
Samtliga län	2009	3 806	2 422	1 384	
Dalarnas län	2009	155	87	68	
Hedemora	2010		6	0	1
Hedemora	2009		4	2	1

Kvinnor och män i förskolan

Tabell 9 Antal kvinnor och män som arbetar i förskola (<http://www.skolverket.se/sb/d/1663>)

Verksamhetsform Huvudman	Antal anställda som arbetar i			Antal årsarbetare
	Totalt	Kvinnor	Män	
Anställda som arbetar i förskola	94 966	91 728	3 238	85 599
kommunal - Riksnivå	77 323	75 074	2 249	68 775
enskild - Riksnivå	17 643	16 654	989	16 824
Hedemora 2010	105	105	0	
Hedemora 2009	95	95	0	
pedagogisk omsorg	4 086	4 045	41	.
kommunal - Riksnivå	3 131	3 122	9	.
enskild - Riksnivå	955	923	32	.
Hedemora 2010	7	7	0	
Hedemora 2009	8	8	0	

Nöjd-Kund-Index

Måttet är framtaget av SCB på SKL:s uppdrag och bygger på tre frågor:

- Hur nöjd är du med verksamheten i sin helhet vid ditt barns förskola?
- Hur väl uppfyller ditt barns förskola de förväntningar du hade innan barnet började där?
- Föreställ dig en perfekt förskola. Hur nära ett sådant ideal tycker du att ditt barns förskola kommer?

NKI ligger för Hedemora på 82 %. Vilket enligt jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010* innebär att föräldrarna i Hedemora är mycket nöjda med förskoleverksamheten. (Jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*)

Förskoleindex

Förskoleindexet inom jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010* visar hur personal, föräldrar och barn samverkar och påverkar förskolans aktiviteter. Det ska ge en bild av hur förskolan arbetar med läroplanens olika uppdrag. Resultatet baseras på intervjuer med chefer inom förskolan. Hedemora mått är 81 % i mätningen. (Jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*)

Förskolans arbete

Genom arbetet med *Förskolans pedagogiska deklaration* diskuterar och reflekterar personalen kring barns utveckling och lärande. I deklarationen synliggörs hur förskolan och personalen ska utveckla barnen och arbetet med det integreras i den dagliga verksamheten.

Förskolorna arbetar med lärande samtal, husmöten, veckoplanering, utvärdering av verksamheten varje vecka, regelbundna pedagogiska diskussioner och reflektioner.

Under 2009 och 2010 har förskolan Ekorren, Stjärnsunds förskola och Smedby förskola jämställdhetsmärkts. Det innebär att all personal, inklusive rektor har deltagit i en 3 terminer lång utbildning i *På lika villkor*. Kursen gavs vid 5 tillfällen per termin och varje tillfälle var 2 timmar långt. Deltagarna har bland annat studerat hur ojämställdhet görs i samhället och vad jämställdhet betyder. De har också noggrant tagit reda på vad lagar, styrdokument och läroplaner säger i frågan. De har observerat sig själva och varandra, hur de gör i vardagen - *Hur görs ojämställdhet hos oss?* - och provat andra sätt att arbeta.

Slutligen, med detta som kunskapsbas, har de skrivit en handlingsplan för hur de vill arbeta framöver för att vara en jämställdhetsmärkt förskola eller skola.

Överlämning till förskoleklass sker enligt arbetsordningen i Hedemora kommuns brobyggedokument. Gruppsammansättningen är klar i så god tid att inskolningsbesök kan genomföras under vårterminen. Om det finns barn i behov av särskilt stöd tar överlämnade förskola kontakt med rektor för skolan och informerar om barnet. Överlämningssamtal sker på mottagande skolans initiativ. Om behov finns genomförs ett uppföljningssamtal cirka en månad efter skolstart. En brist som framkommer i jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010* är att föräldrarna inte erbjuds delta i överlämningssamtal (trepartssamtal) mellan förskola och förskoleklass.

Utvecklingssamtal erbjuds föräldrar i alla kommunens förskolor, en gång varje termin.

Den pedagogiska dokumentationen sker bland annat genom att alla förskolor använder portfolio för att dokumentera barnens utveckling.

Kompetensutveckling

Förskolans personal, både förskollärare, barnskötare och övriga anställda har deltagit i olika utbildningar/fortbildningar.

Fortbildningsatsningen *Förskolelyftet* syftar till att stärka såväl personalens kompetens som förskolans pedagogiska uppdrag. Möjlighet till fortbildning genom *Förskolelyftet* har av Hedemora kommun beviljats för 8 pedagoger under 2010. Förskollärarna (6 st) har läst *Det språkande och matematiska barnet* 15,0 hp och barnskötarna (2 st) har läst *Språk och matematik i barns lek och lärande*, 7,5 hp. Nettokostnaden 2010 för *Förskolelyftet* var för Hedemora kommun 169 tkr.

Övrig fortbildning under 2010 har varit:
Barn som väcker funderingar – Agneta Masimov
Att medvetet observera – arbetslagledarna
Jämställdhetsföreläsning av Gertrud Åström
Jämt i Hedemora med Katharina Olsson
StegVis – Maria Lederud
Föreläsare från Skolverket om förtydligande och kompletteringar av förskolans läroplan utbildning i teknik och experiment – Cosmonova

Studiebesök på den mångkulturella förskolan, Stella Nova i Stockholm och om den pedagogiska innemiljön på en förskola i Säter har gjorts. Personalen på förskolan Kristallen har deltagit i Reggio Nätverk i Västerås.

Den ungefärliga omfattningen av förskolläraernas totala fortbildning är 360 dagar och motsvarande för barnskötarna är totalt 100 dagar.

Kommunens dagbarnvårdare, pedagogisk omsorg, har deltagit i utbildning i *TRAS* – tidig registrering av barn språkutveckling.

Analys av förutsättningar

Antal barn i åldern 1-5 år har ökat med 17 barn från 2009 till 2010. Inskrivna barn (i både kommunal och enskild förskola) i samma ålder har ökat med 57. Andelen inskrivna barn i åldersgruppen har ökat med 2 % i den kommunala förskolan och 3 % på de enskilda förskolorna. Tendensen är att andelen barn inskrivna på enskild förskola ökar i kommunen. Andelen barn med pedagogisk omsorg har minskat något. Antal barn per avdelning har ökat från 18,0 till 18,7, 2010.

Antalet avdelningar har minskat något. Det är dock så att avdelningar delas upp i grupper i den dagliga verksamheten. Små avdelningar med färre än 15 barn har minskat och antal avdelningar med 18-20 barn har ökat betydligt. Även antalet småbarnsavdelningar har minskat och med gruppen 14-16 barn har nästan dubblats. Det kan bero på att man inte delar in barnen i avdelningar utan har börjat dela upp barnen i grupper i stället. Grupper som kan vara mer flexibla än en avdelning.

Antal inskrivna barn per årsarbetare har, från 2009 till 2010, ökat från 6,1 till 6,2 i de kommunala förskolorna. Detta att jämföra med samtliga kommuner och kommungruppen som har 5,3 barn per årsarbetare. Den faktiska mätningen av antal barn/årsarbetare i förskolan som gjorts i jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010* visar ett värde på 4,2 barn/årsarbetare. Det beror på att Hedemoras förskolor har många barn (35%) som är i förskolan max 15 tim/vecka.

I den kommunala förskolan har antal årsarbetare ökat något och andelen med pedagogisk högskoleutbildning (56%) ligger strax över riksgenomsnittet och strax under jämförbar kommungrupp. Antalet män i förskola och pedagogisk omsorg lyser med sin frånvaro och borde vara ett område för förbättring.

Andelen barn som har annat modersmål än svenska har ökat från 10 till 13 barn. Modersmålsstöd saknas på kommunens förskolor.

Elevehälsan prioriterar tidiga insatser och andelen nya uppdrag gällande barn i förskolan är 46%. Vilket är en stor ökning mot föregående år. Andelen av stödresurserna till barn/elever i behov av särskilt stöd har en stor ekonomisk övervikt mot grundskolan. Kan detta vara ett tecken på att tidiga insatser är mer effektiva och billigare än om man sätter in särskilt stöd till elever i grundskolan? En fråga som behöver utredas.

Antalet inskrivna barn inom den pedagogiska omsorgen har minskat med 5 barn under 2010. Andelen små barn(0-3 år) har minskat från 60 till 55 %, medan den har ökat med 2% i förskolan.

Kostanden per inskrivet barn har ökat både för förskola och för pedagogisk omsorg, vilket faller inom den normala kostnadsökningen.

Kompetensutvecklingen som erbjudits personalen har till största delen haft inriktningarna matematik och språk, tidiga insatser, stärka barns självtillit och jämställdhet. Detta stämmer väl med läroplanen och kommunens prioriterade mål.

Resultat och måluppfyllelse

Normer och värden

Resultat

Värdegrundsarbetet i Hedemoras förskolor grundar sig på *Förskolans pedagogiska deklaration*, Hedemora kommun, som är ett resultat av arbetet med *Den goda förskolan*. Personalen arbetar aktivt för att utveckla barnens öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar. *Förskolans pedagogiska deklaration* har stärkt arbetet med barns inflytande. I det dagliga arbetet på förskolan har värdegrundsarbete ingått som en viktig del på alla förskolor. Personalen jobbar aktivt med barns inflytande och försöker hitta vägar för att göra barnen delaktiga, dock upplever personalen att barnen har svårt att se/känna när de är delaktiga. Förskolorna ska fortsätta jobba med att göra barnen delaktiga och att stärka deras känsla av delaktighet. Materialet *Steg Vis* har använts i förskolornas arbete med att utveckla barns sociala och emotionella färdigheter..

För att synliggöra värdegrundsarbetet har en föräldraenkät genomförts i förskolan, för första gången, våren 2010. Detta för att mäta hur föräldrar upplever trivsel och trygghet i förskolan. Enkäten visar att föräldrarna upplever att förskolan i hög grad uppfyller målen för värdegrundsarbetet..

Samarbetet mellan förskola och hem utvärderades också i föräldraenkäten. Den visar att föräldrarna känner sig välkomna till förskolan, men också att dialogen med föräldrar och tillvaratagande av deras kunskaper behöver utvecklas. Det finns en del kvar att önska vad gäller information om förskolans värdegrund, mål, innehåll och arbetssätt samt hur förskolan bjuder in föräldrar att vara delaktiga i förskolans arbete. Arbetet med att systematisera och synliggöra värdegrundsarbetet har inneburit att föräldraenkäten har kompletterats med en personalenkät samt en barnenkät på några förskolor.

Förskolorna har ingått i jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010* och i det projektet har det genomförts en barnenkät med 5-åringar. Den visar att barnen tycker det är bra på förskolan, att de vuxna lyssnar på dem och att de har kamrater på förskolan.

Förskolorna har utvecklat miljön, i enlighet med kommunens *Brobygge* i matematik och svenska, så att barnen stimuleras och utmanas i sin språk- och matematiska utveckling.

Analys

Styrdokumentens mål och riktlinjer bedöms vara huvudsakligen uppfyllda vad gäller att det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete i Hedemora kommuns förskolor.

Arbetet med förståelse för alla människor lika värde bedrivs i olika stor omfattning. Förskolorna i område Landsbygd har genomgått jämställdhetsutbildningen *På lika villkor*

men även flera av de andra förskolorna arbetar aktivt med jämställdhetsarbete. Arbetet med att motverka traditionella könsmönster är medvetet på förskolorna.

Arbetet med att systematisera och synliggöra uppföljningen av värdegrundsarbete har utvecklats i och med att föräldra- och personalenkät har genomförts under året och ett arbete med att starta en kommunövergripande barnenkät under 2011 pågår. Förskolornas kvalitetsredovisningar har fått en tydlig struktur med beskrivning av resultat, analys och åtgärd för varje målområde i *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. Analyserna bör kopplas till målen i läroplanen i ännu större grad.

Åtgärder

För att skapa bra förutsättningar för att ta tillvara på föräldrars kunskaper och göra dem delaktiga i förskolans arbete med likabehandlingsplanen måste informationen till föräldrarna och skapande av möjligheten att påverka utvecklas. Både personalens utvärdering och föräldraenkäten ger en fingervisning om att arbetet med likabehandlingsplanen måste utvecklas. Barn och föräldrar ska känna delaktighet och barnen ska ha möjlighet att medverka i arbetet med planen. Personalenkäten visar att pedagogerna själva upplever att de inte gör barnen delaktiga i så stor omfattning. Personalen ska tillämpa ett demokratiskt arbetssätt så att barnen kan delta aktivt i större omfattning.

De förskolor som i dag inte har fungerande och regelbundet återkommande forum, för livsfrågor, etiska diskussioner, frågor om jämställdhet, likabehandlingsplan måste skapa dessa möten.

Vårdnadshavarna uttrycker att det i det stora hela är nöjda med förskolan. Dock kan några förskolor behöva utveckla informationen till föräldrarna om förskolans värdegrund. Föräldrarnas möjlighet till delaktighet i förskolans arbete måste öka.

Arbetslagen ska fortsätta att arbeta med *Steg Vis-* materialet för att stimulera barnens förmåga till goda kamratrelationer och förmåga till konfliktlösning. Ge barn möjlighet att reflektera över och ta ställning i olika frågor, uppmuntra barn att uttrycka sin mening och behandla varandra med respekt.

Jämställdhetsarbetet ska fortsätta så att alla förskolor strävar efter att alla barn får förståelse för alla människors lika värde.

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

Resultat

Kommunen ska se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Alla förskolor i Hedemora kommun har upprättat en likabehandlingsplan.

För varje förskola beskrivs i planen:

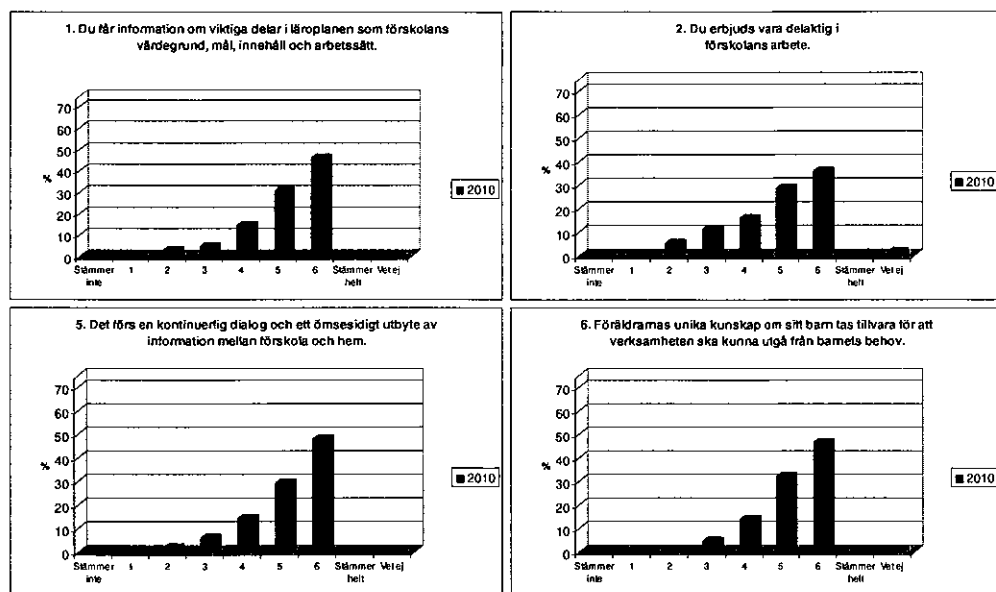
- Bakgrund
- Rutiner och kartläggning
- Nulägesbeskrivning
- Handlingsplan för läsåret 2010-2011

Efter Skolinspektionens kritik 2009 har förskolornas likabehandlingsplaner reviderats och omarbetats under hösten 2009 och våren 2010. Likabehandlingsarbetet har utvärderats i en föräldraenkät, våren 2010. De flesta föräldrarna är nöjda med det arbetet och den information

som ges om likabehandlingsplan, dock finns det arbete kvar att göra för att föräldrar ska känna sig helt nöjda med arbete och information. Den planerade föreläsningen av Barn- och elevombudet har inte genomförts.

För att utvärdera arbetet med Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling har flera mätningar gjorts. En föräldraenkät har genomförts och den visar att förskolorna gör ett gott arbete men det finns områden som kan förbättras ytterligare.

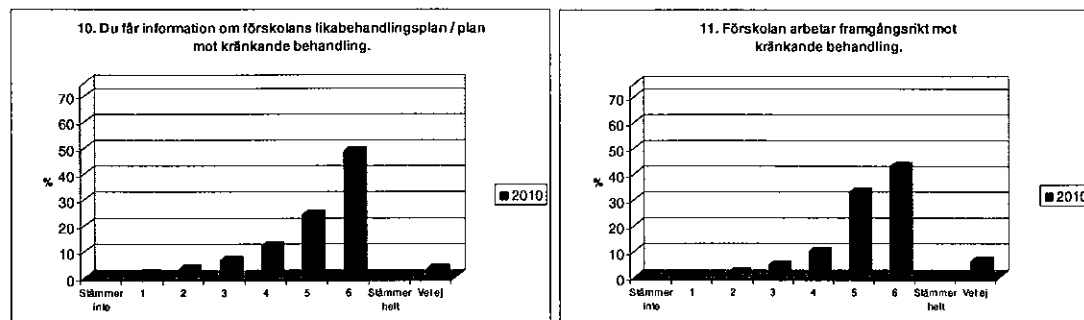
Tabell 10 Föräldraenkäten 2010

Föräldrarna behöver få mer information om och känna sig mer delaktiga i förskolans arbete och dessutom få mer insyn och möjlighet att påverka.

Föräldrarna har också svarat på två frågor som direkt rör likabehandlingsplanen.

Tabell 11 Föräldraenkät 2010

Där kan man utläsa att förskolorna gör ett bra jobb, men även där kan förskolorna bli bättre på att informera om planen. Det finns fler föräldrar som inte är helt nöjda med förskolans arbete mot kränkande behandling.

En barnenkät har också genomförts inom ramen för jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*. I den framkommer att ungefär hälften av barnen inte upplever att de får vara med och påverka i så stor omfattning.

Personalen har liknande uppfattning, man svarar att de tycker att barnen inte är delaktiga i så stor grad.

Analys

Systematiseringen av värdegrundsarbetet har utvecklats genom flera olika enkäter. Enkäterna uppvisar en samsyn på likabehandlingsarbetet. Synliggörandet av uppföljningen verkar inte nå föräldrarna på alla förskolor, i så stor grad som man önskar. De flesta förskolor har informerat om likabehandlingsplanen på föräldramöten. Några förskolor har valt andra informationskanaler.

Förskolorna har upprättat likabehandlingsplaner. Nulägesbeskrivningen för varje förskola grundar sig på barnenkäten och föräldraenkäten i jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*. Varje förskola har analyserat nuläge, eventuella incidenter och där efter skrivit en handlingsplan.

Barnen behöver medverka i arbetet med likabehandlingsplanen och vårdnadshavarna måste bli mer delaktiga i arbetet. Hur det arbetet ska göras måste diskuteras och beskrivas i planen. Likabehandlingsplanen har delgivits föräldrar på olika sätt, på föräldramöte, delats ut utan genomgång av planen. Förskolorna behöver beskriva i likabehandlingsplanen hur planen ska göras känd, inte bara att den ska göras känd.

Plan för kompetensutveckling saknas i alla förskolors likabehandlingsplaner. Det är ett förbättringsområde som är viktigt för att öka medvetenheten om förekomsten av och kunskapen om diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Plan för uppföljning och utvärdering finns i en del förskolors likabehandlingsplan. Några förskolor behöver beskriva det/utveckla i kommande likabehandlingsplan.

Åtgärder

Likabehandlingsplanerna har genomgått en stor förbättring. Det finns dock fortfarande områden som behöver utvecklas ytterligare. Medverkan av barn i arbetet med planen behöver bli större och det arbetet beskrivas i planen.

Ett annat utvecklingsområde är att göra föräldrarna mer delaktiga och informerade om likabehandlingsarbetet och likabehandlingsplanen. Likabehandlingsplanerna bör också kompletteras med en kompetensutvecklingsplan för personalen och en plan för hur uppföljningsarbetet ska göras mer kontinuerligt. Fortsatt arbete med återkommande uppföljningar av likabehandlingsplanerna, för att säkra att arbetet bedrivs på en hög nivå med fortsatt hög kvalitet, måste göras på alla enheter och gemensamt inom kommunens förskolor.

Utveckling och lärande

Resultat

I förskolan finns inga mål och riktlinjer för barnen. Det är verksamheten som utvärderas. Arbetet med den pedagogiska verksamheten har fortsatt att utvecklas i Hedemoras förskolor. Genom *Förskolans pedagogiska deklaration*, som är ett resultat av *Den goda förskolan*, har förskolorna deklarerat hur de ska jobba med Hedemoras pedagogiska grundpelare. Förskolorna har fokuserat extra mycket på att utveckla barnens identitet, nyfikenhet, lust och förmåga att leka och lära samt deras självständighet.

Alla förskolor redovisar hur de arbetar för att skapa en bra miljö där barn kan utveckla sina intressen, förmågor och kunskaper. Projekt *Brobygge*, matematik och svenska har satt fokus på förskolans del i barnens utveckling och lärande. För att följa och dokumentera barnens språkutveckling använder förskolorna i Hedemora *TRAS*-materialet. I barnens personliga portfolio dokumenteras barnens utveckling och lärande. Systematiseringen av den pedagogiska dokumentationen har inte redovisats i förskolornas kvalitetsredovisningar.

En förskola redovisar i sin kvalitetsredovisning att de jobbar med att ytterligare förstärka och systematisera den pedagogiska dokumentationen. De har ambitionen att utveckla sin förmåga att använda Power Point för att dokumentera och visa dokumentationen.

Fördelning av särskilda resurser till barn i behov av särskilt stöd mellan förskolan och grundskolan behöver utredas ytterligare. Personalen har fått utbildning genom Elevhälsan kring barn med särskilda behov och det arbetet fortsätter.

Målen i *Läroplan för förskolan, Lpfö 98* har konkretiserats och anpassats lokalt på varje förskola.

Det finns en tydligare struktur i enheternas kvalitetsredovisningar. Förskolorna har formulerat konkreta mål för sina respektive verksamheter. Dessa kan utvecklas ännu mer vad gäller att skriva utvärderingsbara mål.

Analys

Hedemoras förskolor erbjuder barnen en god pedagogisk miljö där nyfikenhet, lek och lust att lära stimuleras. Verksamheten främjar leken, kreativiteten och stimulerar till ett lustfyllt lärande. Läroplanens mål och riktlinjer syns i verksamheternas arbete.

Förskolorna behöver se över sina mål så att alla mål blir möjliga att utvärdera och värdera. Analysen har förbättrats men kan bli ännu bättre om målen blir ännu tydligare.

De olika förskolorna har olika många barn från olika kulturer. Därmed är behovet av kompetens för hur förskolebarn, som har ett annat modersmål än svenska, får sitt modersmålsstöd i förskolan, olika stort.

Åtgärder

För att stärka resultatuppföljningen behöver de åtgärder som framkommer i den kommunala kvalitetsredovisningen utvecklas och bli mer synliga i förskolornas arbete och redovisningar. Analysen av resultaten har utvecklats och ska fortsätta att utvecklas.

En samsyn på vad som ska dokumenteras för varje barn skulle förstärka och ytterligare systematisera den pedagogiska dokumentationen.

Elevhälsans fördelning av särskilda resurser för barn i behov av extra stöd behöver ses över. Detta så att tidiga insatser kommer förskolebarn, som behöver särskild stöd, till del i ännu högre grad.

Personalen måste få kompetensutveckling så att de har kompetens att arbeta med språk och mångfald i barngrupperna, framför allt i förskolor med invandrabarn.

Barns inflytande

Resultat

Förskolorna har fortsatt att använda *StegVis*-materialet för att utveckla barnens självkänsla och förmåga att ta ansvar. Alla enheter bedriver ett medvetet arbete med att stärka barnens förmåga att uttrycka sina tankar och på så sätt påverka sin situation. Barnen är, enligt personalens enkät, inte med i diskussioner om regler och miljö på förskolan i så stor omfattning.

Tabell 12 Barns delaktighet (Jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*)

Barnen är med i diskussioner om regler och miljö på förskolan (Medelvärde: 3,6; Sammanlagt: 83 svarande)		
1	1,2%	1
2	8,4%	7
3	38,6%	32
4	37,3%	31
5	14,5%	12

I jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010* har barnen fått besvara frågor om vilket inflytande de har på förskolan.

Tabell 13 Barn inflytande på förskolan (Jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010*)

Frågor i undersökningen:

5. Bryr sig de vuxna här på förskolan om vad du tycker?	Flickor - Nej: ca 18%, Ja: ca 62% Pojkar - Nej: ca 10%, Ja: ca 70%
6. Får du vara med och bestämma här på förskolan?	Flickor - Nej: ca 27%, Ja: ca 38% Pojkar - Nej: ca 32%, Ja: ca 34%

Undersökningen visar att barnen i liten utsträckning känner att de deltar i olika former av samarbete och beslutsfattande.

Analys

Arbetet med att utveckla barns förmåga att förmedla åsikter och tankar, ta ansvar och kunna delta i beslutsfattande på olika nivåer allt efter ålder, har fortsatt under 2010. Förskolorna jobbar medvetet med att barn ska kunna göra egna val och bli lyssnade på och kunna lyssna på andra. För att ge barn insikt om att vad, hur och när de kan vara delaktiga i olika beslut och utvärderingar krävs ett medvetet och långsiktigt arbete. Ett arbete som gör avtryck i vardagsarbetet, enligt *Förskolan pedagogiska deklARATION*.

Fortsatt arbete med att i praktiken arbeta för en gemensam pedagogisk deklARATION som ger avtryck i vardagsarbetet och där barns inflytande ur olika perspektiv stärks var en åtgärd som lyftes fram i föregående kvalitetsredovisning. Den första delen av det är uppfyllt, men barns inflytande behöver fortsatta utvecklas.

Åtgärder

Förskolorna i kommunen behöver arbeta ännu mer med att utveckla barns demokratiska förmåga och göra barn medvetna om hur man kan påverka och göra dem medvetna om när de påverkar sin vardag. De äldre barnen på förskolan bör bli mer delaktiga i planerings- och utvärderingsarbetet.

Förskola och hem

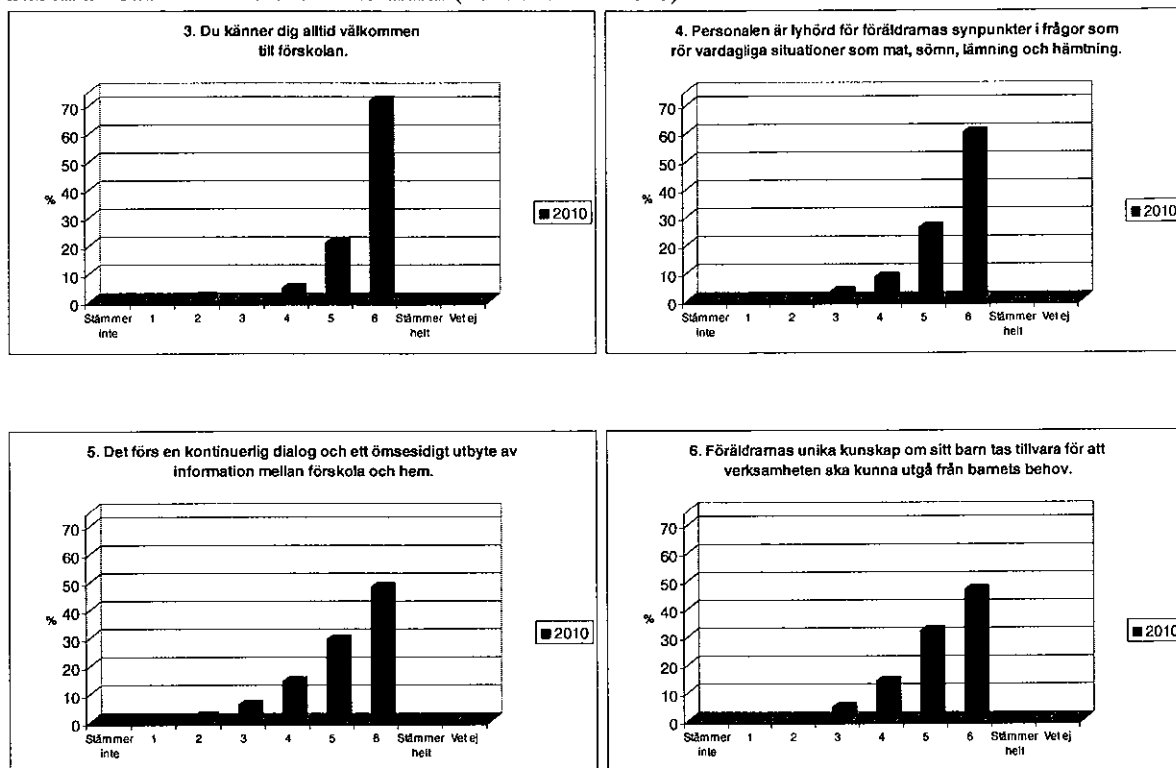
Resultat

I jämförelseprojektet *Måtten Gås 2010* redovisas att föräldrar upplever att de kan påverka inskolningens omfattning och tid på dagen. Alla förskolor erbjuder utvecklingssamtal varje termin.. Endast drygt hälften av förskolorna inhämtar föräldrarnas synpunkter genom föräldraråd eller liknande. Förskolorna bjuder in till föräldramöten, men uppslutningen är av varierande grad. Samtal genomförs varje termin med föräldrarna om förskolans mål, uppdrag och resultat. En föräldraenkät genomförs varje år i alla kommunens förskolor

Överlämningen från förskolan till förskoleklassen sker enligt överlämningsamtal i kommunens brobyggedokument. Föräldrarna är inte delaktiga i överlämningsamtalen mellan förskolan och förskoleklassen.

Föräldrarenkäten visar att de flesta föräldrarna känner sig välkomna till förskolan och att personalen tar tillvara föräldrarnas synpunkter i frågor som rör vardagliga situationer. Det finns dock ett visst behov av ett större utbyte av information mellan förskola och hem.

Tabell 14 Samverkan förskola – föräldrar (Föräldrarenkät 2010)

Analys

Hedemoras förskolor ger nya barn och föräldrar en bra introduktion i förskolan. Föräldrarna upplever ett positivt och välkomnande bemötande.

Föräldrarna upplever att utvecklingssamtalen bygger på fakta och värderingar undviks i hög grad. Portfoliopärmar med foton, texter kopplade till förskolans läroplan, är ett viktigt och bra redskap som alla förskolor använder i det dagliga arbetet och som underlag för utvecklingssamtalen.

Förskolorna har goda ambitioner att utveckla föräldrarnas möjligheter till delaktighet och inflytande på verksamheten och utvärderingen. Enkäten visar att förskolorna är på rätt väg men det arbetet behöver fortsätta att utvärderas och förbättras. Dialogen mellan förskola och hem måste bli en tvåvägskommunikation. Personalen uppger i högre grad än föräldrarna att föräldrarnas kunskaper om det egna barnet tas tillvara i förskolan.

Åtgärder

Utveckla möten mellan barn, föräldrar och personal, så att alla känner sig delaktiga. Medvetandegöra den dagliga verksamheten med hur de knyter an till läroplanens mål.

Tillsammans med föräldrarna hitta möjligheter för att få del av och ta tillvara föräldrarnas kunskaper om sina barn.

Utveckla utvecklingssamtalen så att barnen blir allt mer delaktiga inför/i utvecklingssamtalen ju äldre de blir.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Resultat

Övergripande rutiner för överlämning från förskolan till förskoleklassen finns i Hedemoras brobyggedokument. Dessa verkar dock inte användas fullt ut på alla förskolor. Även övergången inom förskolan behöver ses över på några förskolor.

Alla förskolor genomför inskolningsbesök under vårterminen före flytt till förskoleklassen. Besök i förskoleklassen sker i olika former vid ett till flera tillfällen under vårterminen.

Samverkan med personalen i förskoleklass, för att utbyta kunskaper och erfarenheter, har fungerat. Förskolorna har rutiner för att uppmärksamma varje barns behov av stöd.

Portfolion som följer barnen i förskolan hanteras olika i de olika områdena. I Centrumområdet till exempel, får barnen ta med sin portfolio hem och endast några valda delar följer med till förskoleklassen.

Analys

De övergripande rutiner som finns i brobyggedokumentet behöver eventuellt ses över så att de fungerar på alla förskolor, både de som har närhet mellan förskola och förskoleklass och de som inte ligger i nära anslutning till varandra.

Åtgärder

Överlämningen fungerar överlag bra. Eftersom förskolan går in i ett utvecklingsskede behöver förskolechefer se till att vid nystart av verksamheter behöver rutiner skapas så att överlämningen blir bra för barnen.

Miljö/hållbar utveckling

Resultat

Alla förskolor har behållit sin utmärkelse *Grön Flagg*. För att behålla utmärkelsen måste varje förskola årligen skriva en rapport som ska godkännas av Stiftelsen Håll Sverige Rent.

Tabell 15 Förskolor som har *Grön Flagg* (<http://www.hsr.se/sa/node.asp?node=40> 2011-03-18)

Bikupans förskola	GARPENBERG	Förskola	Kretslopp
Ekorrrens förskola	LÅNGSHYTTAN	Förskola	Livsstil & hälsa
Regnbågens förskola	HEDEMORA	Förskola	Livsstil och hälsa
Smedby förskola	DALA-HUSBY	Förskola, F-6	Klimat & energi
Smultronställets förskola	HEDEMORA	Förskola	Närmiljö
Stallgårdens förskola	HEDEMORA	Förskola	Livsstil & hälsa
Stjärnsunds förskola	STJÄRNSUND	Förskola	Klimat & energi
Svedjans förskola	HEDEMORA	Förskola	Skog

Tunets förskola	HEDEMORA	Förskola	Klimat & energi
Björkbackens förskola.	VIKMANSHYTTAN	Gsk F-6	Skog

Förskolan Kristallen och Stjärnsunds förskola har fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling. Smedby förskolan har lämnat in en ansökan om att få utmärkelsen.

Den relativt nystartade (aug 2009) förskolan Älgen har ännu inte fått utmärkelsen *Grön Flagg*, men har som ambition att bli certifierade under kommande läsår.

Analys

Förskolorna gör ett gediget arbete med miljöarbetet. Arbetet med *Grön Flagg* och Skola för hållbar utveckling fortskrider enligt planering.

Åtgärder

Målet för 2011 är att förskolan Älgen ska bli miljöcertifierad för *Grön Flagg*. Övriga verksamheter fortsätter sitt miljöarbete.

Uppföljning, utvärdering och utveckling - kvalitetsarbete

Resultat

Först och främst jobbar förskolorna mot de nationella målen i *Läroplan för förskolan, Lpfö 98*.

Verksamheten har också många kommunala och lokala mål att jobba mot. Den övergripande visionen för kommunen finns i kommunens skolplan. Nuvarande skolplan gäller till och med 2011. Arbetet med en ny skolplan/verksamhetsplan har påbörjats. Utbildningsnämnden beslutade, i december 2010, om mål för de olika verksamheterna för 2011. Alla förskolor har skrivit kvalitetsredovisning för verksamhetsåret 2009/2010 och likabehandlingsplan för samma tidsperiod.

Analys

Förskolorna gemensamt har prioriterat några av läroplanens nationella mål inom varje område och konkretiserat målen för den egna förskolan. Det finns inte en tydlig koppling i de lokala målen för varje förskola till de åtgärder som föreslagits på kommunal nivå. Förskolan skulle vinna på att hitta röd tråd genom alla målbeskrivningar. Målen bör kopplas till varandra, både till innehåll och i tid.

Åtgärder

Utbildningsförvaltningen bör lägga in utvärderingstillfällen, på olika nivåer, av förskolornas resultat och sedan tillsammans föreslå gemensamma mål och åtgärder, utöver de nationella målen, för att förbättra verksamheten. Åtgärderna för att nå målen kan se olika ut på de olika enheterna.

Sammanfattning av åtgärder och förbättringar

Sammanfattningen lyfter i punktform fram vilka åtgärder och förbättringar verksamheterna föreslås genomföra under kommande läsår. För utförligare beskrivning hänvisas till respektive kapitel.

Normer och värden

- Personalen ska jobba för att förskolan tillämpar ett demokratisk arbetssätt där barnen deltar i aktivt.
- Personalen ska utveckla samarbetet med föräldrarna. Diskussion ska ske om regler och förhållningssätt i förskolan.

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

- I planen beskriva hur förskolan ska öka barnens medverkan och vårdnadshavarnas delaktighet i likabehandlingsarbetet.
- En plan för personalens kompetensutveckling bör finnas i planen.
- Plan för att säkerställa kontinuerliga uppföljningar av likabehandlingsplanerna.

Utveckling och lärande

- Genom samsyn på vad som ska dokumenteras ytterligare systematisera dokumentationen.
- Elevhälsan bör öka förskolans fördelning av särskilda resurser till barn i behov av särskilt stöd.
- Personalen bör utveckla sin kompetens att arbeta med språk och mångfald, framför allt i förskolor med invandrabarn.

Mål beslutade i utbildningsnämnden

- Förskolan ska genom lek i en stimulerande miljö öka nyfikenheten och lärandet för matematik och språk för alla barn, både flickor och pojkar.
- Förskolan ska stärka alla barns, både flickor och pojkars möjligheter att utveckla sitt modersmål och kulturella identitet

Barns inflytande

- Förskolan ska fortsätta att utveckla barnens förmåga och möjligheter till reellt inflytande och delaktighet i planering och utvärdering av förskolans verksamhet.

Förskola och hem

- Utveckla samarbetet med föräldrar och barn så att alla känner sig delaktiga.
- Medvetandegöra föräldrar om hur läroplanens mål övas i den dagliga leken.

Samverkan med förskoleklassen

- Översyn av överlämningsrutiner så att det fungerar på ett bra sätt vid alla kommunens förskolor, oavsett avstånd mellan enheter.

Miljö/ hållbar utveckling

- Förskolan Älgen ska bli miljöcertifierad för *Grön Flagg*.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

- Utöver de nationella målen arbeta mot gemensamma mål för alla kommunens förskolor. Mål som bestäms utifrån förskolornas kvalitetsredovisningar och utbildningsnämndens beslut.